

РЕШЕНИЕ

№ 3647

гр. София, 28.01.2026 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Трето отделение 13 състав, в публично заседание на 20.01.2026 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Елица Райковска

при участието на секретаря Кристина Петрова, като разгледа дело номер **11469** по описа за **2025** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145-178 от Административнопроцесуалния кодекс (АПК) вр. чл. 10, ал. 5 от ЗСПД.

АССГ е сезиран от Л. К. с жалба срещу заповед № ЗСПД/Д-С-М/7105/30.09.2025 г., издадена от Директора на ДСП М.. Излага съображения за незаконосъобразност акта и моли да бъде отменен. Претендира разноски по чл. 38 от ЗА.

Ответникът не взема становище.

Съдът, след преценка на представените по делото доказателства, доводите и възраженията на страните в производството, намира за установено от фактическа страна следното:

С атакуваната заповед от 30.09.2025 г. на жалбоподателката е отказано отпускането на еднократна помощ по чл. 10а, ал. 1 от ЗСПД по съображение, че детето не е български гражданин, както и че няма сключена спогодба между РБ и У. за изплащане на семейни помощи за деца.

Представени са доказателства, че детето К. К. е записано във втори клас /л. 14/.

От правна страна:

При извършената служебна проверка на законосъобразността на оспорения административен акт (чл. 168, ал. 1 АПК) на основанията, посочени в чл. 146 АПК, съдът намира, че същият е издаден от компетентен орган съгл. чл. 10, ал. 4 от ЗСПД – Директора на Дирекция Социално подпомагане /ДСП/ М.. При издаването му е спазена предвидената в закона писмена форма и не са допуснати съществени нарушения на административнопроизводствените правила, предвидени в ЗСПД и Правилника за прилагането му.

Относно съответствието на акта са материалните норми:

Съгласно чл. 3 от ЗСПД право на семейни помощи за деца имат: 1. бременните жени - български

граждани; 2. семействата на българските граждани - за децата, които отглеждат в страната; 3. семействата, в които единият от родителите е български гражданин - за децата с българско гражданство, които отглеждат в страната; 4. семействата на роднини, близки или приемни семейства - за децата, настанени по реда на чл. 26 от Закона за закрила на детето; 5. бременните жени - чужди граждани, и семействата на чужди граждани, които постоянно пребивават и отглеждат децата си в страната, ако получаването на такива помощи е предвидено в друг закон или в международен договор, по който Република България е страна.

Спорът е правен и се свежда до въпроса дали са основания за отпускане на еднократна помощ по реда на ЗСПД за детето. В редица решения на АССГ – напр. по адм.д. № 9493/2023; адм.д. № 10126/2023; адм.д. № 11331/24; адм.д. № 10511/24 и др., е прието, че гражданите на У. имат право на еднократна помощ по реда на ЗСПД. Съгласно Конституцията на Република България /КРБ/, в частност чл. 47, ал. 1 и чл. 51, ал. 1, отглеждането на децата се подпомага от държавата, вкл. и чрез социално подпомагане. Т. е предвидено при съответни ограничения и за чужденците – чл. 26, ал. 2 от КРБ. В съответствие с цитираната разпоредба е и тази на чл. 39, ал. 1, т. 4 от Закона за убежището и бежанците /ЗУБ/, съгл. който чужденците с предоставена временна закрила имат право на социално подпомагане. В решенията си АССГ е приел, че чл. 3, т. 5 от ЗСПД не следва да се прилага с оглед цитираните разпоредби и с оглед чл. 27, т. 1 и т. 3 от Конвенцията на ООН за правата на детето (ратифицирана с решение на Великото народно събрание, в сила за страната ни от 03.07.1991 г.). Конвенцията, в съответствие с чл. 5, ал. 4 от КРБ, е част от вътрешното право на страната, като разпоредбите ѝ имат предимство пред тези норми на вътрешното законодателство, които ѝ противоречат. Посочените мотиви изцяло се споделят от настоящия състав и не са налице основания за отклонение от съдебната практика.

Същевременно в чл. 13, т. 2 от Директива 2001/55/ЕО на Съвета от 20 юли 2001 г. относно минималните стандарти за предоставяне на временна закрила в случай на масово навлизане на разселени лица е предвидено, че държавите членки създават разпоредби за предоставяне на помощи от "Социални грижи" на лицата, ползващи се с временна закрила. Разпоредбите на директивата са въведени със ЗУБ, съгл. пар. 1а от ПЗР на ЗУБ.

С оглед на цитираните разпоредби настоящият състав намира, че чл. 10а, ал. 1 от ЗСПД не следва да намери приложение и липсата на българско гражданство не е основание да бъде отказана исканата помощ. Детето е записано във втори клас, поради което и на майката, на която е предоставена временна закрила /л. 12-13/, следва да бъде отпусната исканата еднократна помощ.

С оглед на изложеното атакуваната заповед се явява незаконосъобразна и следва да бъде отменена, като на основание чл. 173, ал. 2 от АПК, делото следва да бъде изпратено като преписка на административния орган за ново произнасяне.

Процесуалният представител на жалбоподателката претендира разноси при условията на чл. 38 от ЗА, във връзка с което настоящият състав намира следното:

С Решение на Съда на Европейския съюз от 25 януари 2024 г. по дело С - 438/22 по преюдициално запитване, е прието, че член 101, параграф 1 от ДФЕС във връзка с член 4, параграф 3 от ДЕС следва да се тълкува в смисъл, че ако се установи, че наредба, която определя минималните размери на адвокатските възнаграждения и на която е придаден задължителен характер с национална правна уредба, противоречи на посочените разпоредби, националният съд е длъжен да откаже да я приложи, както и че национална уредба, съгласно която, от една страна, адвокатът и неговият клиент не могат да договорят възнаграждение в размер по-нисък от минималния, определен с наредба, приета от съсловна организация на адвокатите като Висшия адвокатски съвет, и от друга страна, съдът няма право да присъди разноси за възнаграждение в размер по-нисък от минималния, трябва да се счита за ограничение на конкуренцията "с оглед на

целта" по смисъла на тази разпоредба от ДФЕС. Отбелязано е също, че при наличието на посочените ограничения не е възможно позоваването на легитимни цели, както и че националният съд е длъжен да откаже да приложи тази национална правна уредба спрямо страната, осъдена за разноски, включително и когато предвидените в тази наредба минимални размери отразяват реалните пазарни цени на адвокатските услуги. Решенията на Съда на Европейския съюз по преюдициални запитвания са задължителни за всички съдилища. Съдът, като взе предвид цитираното решение, приема, че нормата на чл. 38, ал. 2 от ЗА, препращаща към Наредба № 1/2004 г. за минималните размери на адвокатски възнаграждения, не съответства на правото на ЕС, поради което не следва да се прилага. Посочените в наредбата размери на адвокатските възнаграждения могат да служат единствено като ориентир при определяне служебно на възнаграждения, но без да са обвързващи за съда. Тези размери, както и приетите за подобни случаи възнаграждения в НЗПП, подлежат на преценка от съда с оглед цената на предоставените услуги, като от значение следва да са: видът на спора, интересът, видът и количеството на извършената работа и преди всичко фактическата и правна сложност на делото. В този смисъл е например Определение № 50015/16.02.2024 г. на ВКС по т. д. № 1908/2022 г., I т. о., ТК.

Според чл. 8, ал. 3 от Наредба № 1 от 9.07.2004 г. за минималните размери на адвокатските възнаграждения за процесуално представителство, защита и съдействие по административни дела без определен материален интерес, извън случаите по ал. 2, възнаграждението е 1000 лв. в равностойността им в евро. В случая от адвоката е изготвена жалба и е реализирано процесуално представителство в едно заседание по дело по ЗСПД, за което на настоящия състав е известно, че адв. С. предоставя идентична правна помощ и процесуална защита на много чужденци по идентични казуси с идентичен резултат в съда. Изложените обстоятелства обосновават извод, че предвиденият размер от 1000, 00 лв. е прекомерен и несъответстващ на извършената работа и на фактическата и правна сложност на казуса. Ответникът следва да заплати разноски за адвокатско възнаграждение в размер на 150 лв. в равностойността им в евро.

Така мотивиран, Административен съд София-град, 13 състав

РЕШИ:

ОТМЕНЯ по жалбата на Л. К. заповед № ЗСПД/Д-С-М/7105/30.09.2025 г., издадена от Директора на ДСП М..

ВРЪЩА преписката на Директора на ДСП М. за ново произнасяне при съобразяване с мотивите, изложени в настоящето решение.

ОСЪЖДА ДСП М. да заплати на адв. К. С., член на САК, с личен № [ЕГН], разноски за адвокатско възнаграждение по чл. 38 от ЗА в размер на еуровата равностойност на 150 лева.

РЕШЕНИЕТО съгл. чл. 10, ал. 5 от ЗСПД е окончателно.

СЪДИЯ: